

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0410U004928

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 09-12-2010

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**



## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гарлицька Леся Анатоліївна

2. Garlitska Lesya Anatoliivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** ні

**Шифр наукової спеціальності:** 03.00.17

**Назва наукової спеціальності:** Гідробіологія

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 24-11-2010

**Спеціальність за освітою:** 7.070402

**Місце роботи здобувача:** Одеський філіал Інституту біології південних морів ім. О.О. Ковалевського  
НАН України

**Код за ЄДРПОУ:** 03534529

**Місцезнаходження:** ул. Пушкінська, 37, г. Одеса, 65125

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **III. Відомості про організацію, де відбувся захист**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 50.214.01

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Одеський філіал Інституту біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАН України

**Код за ЄДРПОУ:** 03534529

**Місцезнаходження:** ул. Пушкінська, 37, г. Одеса, 65125

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 34.35.33

**Тема дисертації:**

1. Екологія Harpacticoida (Crustacea, Copepoda) північно-західної частини Чорного моря
2. Ecology of Harpacticoida (Crustacea, Copepoda) of the northwestern part of the Black Sea

**Реферат:**

1. Робота присвячена дослідженню видової різноманітності і закономірностей просторово-часового розподілу гарпактикоїдних копепод української частини північно-західного шельфу Чорного моря. Сучасна фауна Harpacticoida ПЗЧМ налічує 116 видів, із яких 10 вказані вперше для чорноморської фауни і 1 вид, - новий для науки. Найбільш багаті фауни двох районів: відкритої частини шельфу і Каркінітської затоки. В цілому за рівнем видового багатства ПЗЧМ поступається іншим районам чорноморського шельфу. Виявлена чітка сезонність динаміки великої кількості дорослих і молодих особин, видової і статевої структури угруповань. Відмічена специфіка населення різних глибин і субстратів. Визначено, що зміна загальної чисельності гарпактикоїд залежить в основному від глибини і типу донних осадів, а видове багатство - від глибини (нелінійно). Розраховані преферендуми масових видів відносно глибини, солоності та характеру ґрунту і виділено 7 комплексів видів з різними біотопічними преференціями. Обґрунтовано положення про бореально-атлантичний характер і походження чорноморської фауни гарпактикоїд.

2. At present, the harpacticoid fauna of northwestern part of the Black Sea (NWBS) counts 116 species. During our researches 82 species belonging to 24 families were found out. The most frequent and widespread species are: *Ameira parvula*, *Enhydrosoma gariensis*, *Mesochra pygmaea*, *Microarthridion littorale*, *Paramphiascopsis longirostris*, *Dactylopusia tisboides*, *Ectinosoma melaniceps*, *Laophonte elongata*, *Nannopus palustris*, *Tegastes longimanus*, *Tisbe histriana*. Ten species among them are new for the Black Sea fauna: *Harpacticus flexulosus*, *Proameira dubia*, *P. signata*, *Psyllocamptus eridani*, *Bulbamphiascus* aff. *minutus*, *Robertgurneya similis* *bulbamphiascoides*, *Tisbe battagliai*, *T. bulbisetosa*, *T. marmorata* and *Canuella* sp., and one for the World - *Paronychocamptus* sp.. The richest faunas are in the opened part of NWBS and the Karkinitska Bay, where the expected number of species are 47 and 44 species, accordingly. The relative richness of the fauna in the open (and most deep) part of NWBS due to high spatial heterogeneity (?-diversity), and in Karkinitska Bay due to a high number of species per sample (?-diversity). Danube and Dniester regions have the lowest species diversity. Variations of the harpacticoid abundance within the temperate latitudes are distinct seasonal. Long-term observation in Grygorivsky liman provided a picture of this dynamic. From April to July in the shallow zone at the increase of copepodite's number is an increase in the number of harpacticoids. In the next two months the same proportion of copepodites decreased almost in 2 times. Somewhat differently copepodites distributed in time at depths of 4-17 m - their highest proportion timed to April. The sex ratio features here too - at the depth of it is expressed more clearly. Thus, the peak of harpacticoid breeding in this area at a depth of 4-17 m whichever are earlier (March-April) and a short, and in shallow water it occurs in May-July. Character of substrate is another important parameter of environment, explaining the variability of harpacticoids. Maximum abundance harpacticoid copepods confined to mud and introduction of sand fraction leads to a significant reduction in the harpacticoid density on the average in 4-6 times. Presence of shell fragments in sediments leads the same reduction. On the contrary, presence of macrophytes or sea grasses leads to an almost 6-fold increase in population density of harpacticoid copepods. Reverse picture is observed for the total number of species in a sample - if the ratio of large fractions of soil increases, the reported number of species increases too. This is true both for the gradient of mud-muddy sand, and the presence of shell fragments. The presence of macrophytes for species richness as a whole was insignificant factor. Depth is traditionally regarded as one of the leading factors that determine the abundance of meiobenthos. But from the upper sublittoral to 50 m in NWBS it was statistically insignificant for the harpacticoid density. There are large variations in the abundance of benthic copepods at this relatively small range of depth. At the same time there is a clear dependence on the depth of diversity: with increasing depth of the growing diversity. But the number of species on the depth depends nonlinearly. The most species-rich depths are 8-12 m, whereas the smallest (0.3 m) and at depths exceeding 20 m of their number is decreasing. It is in this range of depths dominated muddy sand with shell fragments, which are the most diverse fauna. There is one more peak of species richness in the depths of 65-90 m. According to our observations, the depth of 65 meters is the "threshold", because here, on the one hand, more euryhaline and euryhaline species from intermediate depths may occur, on the other - this is the initial boundary and deep sea fauna. Thus, these depths appear as a typical ecotone - the contact zone of the deep and shallow water fauna. For the of dominant species were calculated preferences in relation to depth, salinity and the character of the soil, and seven species complexes with different biotopical preferences were identified. The peculiarity of the Black Sea harpacticoid fauna compared with other European seas (and in particular to the Mediterranean) is caused by several things: (1) deep-sea fauna, as such, is absent, (2) there are no tropical families, and (3) "overrepresented" family *Canthocamptidae*, among which a large percentage of freshwater and brackish species. The analysis showed that at present, the Ponto-Caspian fauna numbers 291 species, of which 178 were also reported from the Mediterranean Sea and 202 from the North or Central Atlantic. Among these species, 33 are found in both the Ponto-Caspian and Mediterranean seas but do not penetrate into Atlantic; whereas 57 species are presented in both the Ponto-Caspian basin and Atlantic Ocean but not in the Mediterranean Sea. The boreo-atlantic species therefore contribute more to the modern Ponto-Caspian fauna than do strict Mediterranean species.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Воробйова Людмила Вікторівна

2. Vorobyova Lyudmyla Viktorivna

**Кваліфікація:** д.б.н., 03.00.17

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сергеева Неллі Григорівна

2. Сергеева Неллі Григорівна

**Кваліфікація:** д.б.н., 03.00.17

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Монченко Владислав Іванович

2. Монченко Владислав Іванович

**Кваліфікація:** д.б.н., 03.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## **VIII. Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Гаєвська Альбіна Вітольдівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Гаєвська Альбіна Вітольдівна

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Т.А.